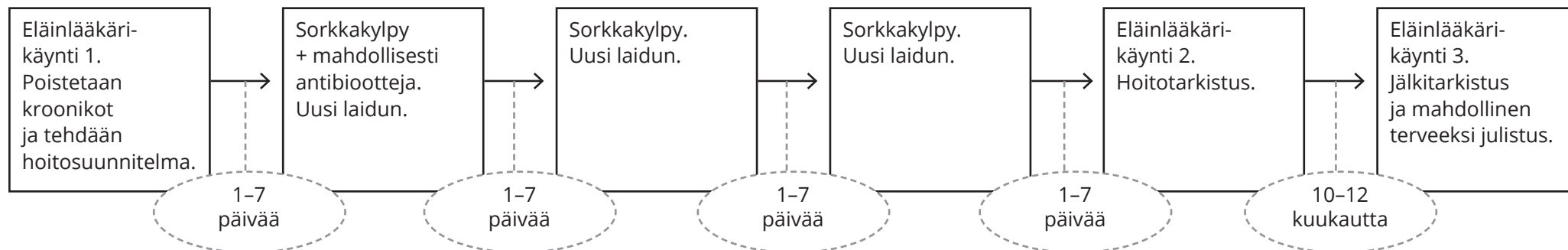

Sorkkamädän saneeraus lammaskatraasta

Suomen Lammasyhdistyksen jalostusvaliokunnan ohje

Päivitetty 4.12.2024

Saneeraus aloitetaan siten, että kaikki eläimet käydään läpi, minkä jälkeen tehdään **hoitosuunnitelma**, joka sisältää aina vähintään 3 jalkakylpyä 1-7 päivän välein.

Hoitotarkistus tehdään yhden kuukauden jälkeen ja vasta vielä yhden provosoivan sesongin jälkeen tila **toivottavasti voidaan julistaa terveeksi**.

Lampaita saa myydä terveille tiloille vasta sen jälkeen, kun koko katra on elänyt ns. provosoivan sesongin, eli toisen kesän, läpi ilman kliinisiä merkkejä.

Syksyllä, kun eläinten määrä on pienimmillään (karitsat teurastettu), käydään katra läpi ja poistetaan löydetty kroonikot.

Toisen syksyn tullessa, 15. elokuu – 15. lokakuu, eläinlääkäri käy läpi kaikki eläimet. Samalla otetaan myös **näytteet PCR-analyysejä varten**, jotta saadaan selvitettyä virulentti-tase. Jos löydetään vain hyvännäköisiä sorkkia (tase 0 – 1), vaikka benigna-kantoja esiintyisikin, katra julistetaan terveeksi.

Suomen Lammasyhdistyksen jalostusvaliokunnan ohjeet

perustuvat Ruotsissa käytössä olevaan saneerausohjelmaan.

Ruotsalaisten eläinlääkäreiden mukaan sorkkamädän hävittäminen katraasta on mahdollista. Samanlaiset kokemukset on saatu sekä Norjasta että Ruotsista, ja myös Sveitsissä on aloitettu työ sorkkamädän hävittämiseksi. Yhteistä on, että taistelu tehdään kliinistä sorkkamätää ja/tai virulentteja kantoja vastaan.

Hyvälaatuiset *D.nosodus* (benigna) -kannat on käytännössä mahdotonta hävittää kokonaan. Kyseiset kannat eivät kuitenkaan pysty aiheuttamaan vakavia sorkkavammoja sinänsä, vaan ne tarvitsevat apua paitsi *Fusubacterium necrophorumista* myös huonoista ympäristöolosuhteista. Sen takia Ruotsissa saneerataan kaikki laumat riippumatta siitä, onko kyse virulentista tai benigna *D.nosodus*-kannasta.

Tilat julistetaan vapaiksi sorkkamädästä, kun kliinisiä sorkkamädän merkkejä (ns. aste 2–5) ja virulentteja kantoja ei enää löydetä.

www.gardochdjurhalsan.se/fotrota/

www.gardochdjurhalsan.se/fotbad-for-sanering-av-fotrota/